

Адреса: Дурмиторска 3, 11000 Београд; Тел/факс: 011 36-60-219;
Електронска пошта: kontakt@dverisrpske.com; Web: www.dverisrpske.com

Формулар за коментаре на текст модела Закона о родној равноправности

ОПШТА НАПОМЕНА

Молимо Вас да своје коментаре, примедбе и предлоге доставите на предвиђеном обрасцу Заштитника грађана.

Ради лакше обраде и интегрисања у модификовану верзију модела, молимо вас да користите **ИСКЉУЧИВО ЕЛЕКТРОНСКУ ФОРМУ**.

Можете се одредити за једну или више области на које се ваши коментари и предлози односе.

Можете проширити место које је предвиђено за одређене одговоре, али молимо Вас да Ваши предлози буду што конкретнији.

Своје предлоге можете доставити на Е-mail адресу: rodna.ravnopravnost@zastitnik.rs најкасније до 1. марта 2015. године.

Захваљујемо Вам се на сарадњи!

Назив организације: ГГ „ДВЕРИ“

Ваше име, презиме и функција у организацији: Владан Глишић, члан старешинства ГГ „Двери“

Место и датум: 24.02.2015.године

1. Општи коментари и сугестије, у односу на модел Закона о родној равноправности

Општи коментар бр.1:

Устав Републике Србије не познаје категорије «рода», «родне равноправности», «родног идентитета» и «сексуалне оријентације». Члан 15. Устава јемчи равноправност полова, тј. мушкараца и жена. Тачно је да тзв. Истанбулска

Адреса: Дурмиторска 3, 11000 Београд; Тел/факс: 011 36-60-219;
Електронска пошта: kontakt@dverisrpske.com; Web: www.dverisrpske.com

конвенција, коју је Србија ратификовала, у чл. 4. став 3. прописује да се стране уговорнице обавезују да заштите права жртава без дискриминације по било ком основу, па и по основу рода, родног идентитета и сексуалне оријентације.

Међутим, чл. 16. Устава Републике прописује да потврђени међународни уговори морају бити у складу са Уставом. Како норма Истанбулске конвенције из чл. 4. став 3. није у складу са Уставом, она не може бити основ за увођење термина «рода», «родне равноправности», «родног идентитета» и «сексуалне оријентације» у правни систем Републике Србије.

Осим тога, не постоје ни општеприхваћена правила међународног права у погледу ових термина, па ни по том основу ови термини не могу бити предмет заштите Закона о родној равноправности.

Општи коментар бр.2:

Дефиниција рода у предложеном Моделу Закона се не поклапа са дефиницијом рода исказаном у Истанбулској конвенцији. Поменута Истанбулска конвенција у чл. 3, став 1, тачка 3 даје дефиницију истоветну оној коју даје и Светска здравствена организација, а то је: «„род” означава друштвено одређене улоге, понашања, активности и атрибуте, које дато друштво сматра прикладним за жене и мушкарце».

Општи коментар бр.3:

Предложени Модел Закона је у директној супротности са уставно загарантованим правом из члана 43. Устава Републике Србије који гласи:

"Родитељи и законски стараоци имају право да својој деци обезбеде верско и морално образовање у складу са својим уверењима. "

2. Молимо Вас да означите (болдирањем или подвлачењем) поглавље модела Закона о родној равноправности на које се односе ваши коментари

- I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

- II ПОЛИТИКА ЈЕДНАКИХ МОГУЋНОСТИ И ПОСЕБНЕ МЕРЕ

- III ЗАПОШЉАВАЊЕ, СОЦИЈАЛНА И ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

Адреса: Дурмиторска 3, 11000 Београд; Тел/факс: 011 36-60-219;
Електронска пошта: kontakt@dverisrpske.com; Web: www.dverisrpske.com

- **IV ЗАШТИТА ОД РОДНО ЗАСНОВАНОГ НАСИЉА**
- **V ПОРОДИЧНИ ОДНОСИ**
- **VI ОБРАЗОВАЊЕ, НАУКА, КУЛТУРА И СПОРТ**
- **VII ПОЛИТИЧКИ И ЈАВНИ ЖИВОТ**
- **VIII ИНСТИТУЦИЈЕ КОЈЕ ДЕЛУЈУ У ОБЛАСТИ РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ**
- **IX СУДСКА ЗАШТИТА**
- **X НАДЗОР НАД ПРИМЕНОМ ЗАКОНА**
- **XI КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ**
- **ПРИЛОГ**

2.1. Општи коментари и сугестије, у односу на одабрано поглавље или више изабраних

поглавља – са јасно назначеним делом у тексту или тачком на које се коментари и сугестије односе

Коментар бр.1:

Проблематичност самог назива Модела закона – употреба термина „родна равноправност“

Коментар бр.2:

Родна равноправност као садржај који се жели овим Законом увести у вртиће, школе и стручна усавршавања особа запослених у образовању. (члан 56 и члан 57) није у складу са Уставом загарантованим правом родитеља и стараоца „да својој деци обезбеде верско и морално образовање у складу са својим уверењима. “, као ни са праксом и пресудама Европског суда за људска права који уважава примарно право родитеља да одгајају децу у складу са својим моралним и верским/филозофским уверењима.

Коментар бр. 3:

Адреса: Дурмиторска 3, 11000 Београд; Тел/факс: 011 36-60-219;
Електронска пошта: kontakt@dverisrpske.com; Web: www.dverisrpske.com

Проблематичност члана 53. који се тиче Усвојења, у коме каже да „Свако лице у генеративном добу има могућност да под истим условима поднесе захтев за усвојење детета, без обзира на пол **и на брачно стање** .“

Коментар бр.4.:

Правна незаснованост личног својства „сексуална оријентација“ и „родни идентитет“ као и других термина који се у овом Моделу Закона помињу (комплетан списак у наставку)

Коментар бр.5:

Нетачна дефиниција „рода“ и „родно заснованог насиља“ у Члану 11., као и дефиниција термина „родна равноправност“ у члану 3. Предложеног Модела Закона

2.2.Конкретне сугестије – Назив поднаслови и место у тексту или место и број тачке у тексту модела Закона о родној равноправности и Ваш предлог измене

Конкретне сугестије у вези са Коментаром бр.1 (Проблематичност самог назива Модела закона – употреба термина „родна равноправност“):

Задржати (не мењати) претходни назив Закона који користи термин „равноправност полова“ уместо овог предложеног – „родна равноправност“. Такође, наш предлог је да се термин „родна равноправност“ на сваком помињаном месту замени адекватнијим термином „равноправност полова“.

Конкретне сугестије у вези са Коментаром бр.2 (Родна равноправност као садржај који се жели овим Законом увести у вртиће, школе и стручна усавршавања особа запослених у образовању. (члан 56 и члан 57) није у складу са Уставом загарантованим правом родитеља и стараоца „да својој деци обезбеде верско и морално образовање у складу са својим уверењима. “, као ни са праксом и пресудама Европског суда за људска права који уважава примарно право родитеља да одгајају децу у складу са својим моралним и верским/филозофским уверењима.):

У потпуности избацити чланове 56. и 57. или их преформулисати тако што ће се уместо речи „родна равноправност“ користити термин „равноправност полова“, а

Адреса: Дурмиторска 3, 11000 Београд; Тел/факс: 011 36-60-219;
Електронска пошта: kontakt@dverisrpske.com; Web: www.dverisrpske.com

уместо придева „родни, родно“ користити „полни, полно“. Такође предлагемо да се спорне реченице које се заснивају на Родној теорији у потпуности избаце, као што су реченице у којима се помињу тзв. „сексуалне оријентације“, „истополна емотивна веза“, „интерсексуалност“, „трансродност“ и сличне.

Такође предлагемо да се нејасна формулација „многострукости и вишеслојности људских идентитета“ у потпуности избаци јер се под овом формулацијом могу подразумевати и психолошки поремећаји личности (мултипла личност и други).

Конкретне сугестије у вези са Коментаром бр. 3(Проблематичност члана 53. који се тиче Усвојења, у коме каже да „Свако лице у генеративном добу има могућност да под истим условима поднесе захтев за усвојење детета, без обзира на пол и на брачно стање .“):

Спорни члан 53 изменити у правцу јасних смерница да захтев за усвојење могу поднети искључиво лица која су у брачној заједници.

Конкретне сугестије у вези са Коментаром бр.4 (Правна незаснованост личног својства „сексуална оријентација“ и „родни идентитет“ као и других термина који се у овом Моделу Закона помињу у члановима 11, 56, 57 и др. (комплетан списак у наставку)):

Из модела Закона избацити поменуте термине (сексуална оријентација, трансродност, интерсексуалност, истополно-емотивна веза, родни идентитет, многострукост и вишеслојност људских идентитета, родни стереотипи, родно осетљив језик, родни садржај) **који, с обзиром да нису научно засновани, немају правно оправдање за њихово коришћење у правном систему.** Ни релевантна међународна тела немају правно обавезујућу нити опште прихваћену дефиницију ових термина. Такође, за сваки термин који се буде налазио у Моделу Закона након ових измена, неопходно је да стоји у члану 11 његова тачна и адекватна дефиниција према свим правним критеријумима.

Конкретне сугестије у вези са Коментаром бр. 5 (Нетачна дефиниција „рода“ и „родно заснованог насиља“ у Члану 11., као и дефиниција термина „родна равноправност“ у члану 3. Предложеног Модела Закона о родној равноправности):

Уместо термина „родно засновано насиље“ у члану 11. Предложеног Модела употребити тачнији термин „полно засновано насиље“ или „насиље по основу полне

Адреса: Дурмиторска 3, 11000 Београд; Тел/факс: 011 36-60-219;
Електронска пошта: kontakt@dverisrpske.com; Web: www.dverisrpske.com

припадности“.

Уместо постојеће дефиниције „рода“ у члану 11. Предложеног Модела („Род је појам који означава друштвено успостављене улоге, положаје и статусе жена и мушкараца у јавном и приватном животу, а из којих услед друштвених, културних и историјских разлика проистиче дискриминација заснована на биолошкој припадности одређеном полу;“) ставити исправну дефиницију из Истамбулске конвенције наведене у чл. 3, став 1, тачка 3 – дефиницију која је истоветна оној коју даје и Светска здравствена организација, а то је: «„род“ означава друштвено одређене улоге, понашања, активности и атрибуте, које дато друштво сматра прикладним за жене и мушкарце».

У члану 3 овог Модела Закона користи се нетачна дефиниција „родне равноправности“:

«Родна равноправност подразумева равноправно учешће жена и мушкараца у свим областима друштвеног и приватног живота, у складу са општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима, Уставом Републике Србије (у даљем тексту: Устав) и законима.»

Ова дефиниција одговора појму „равноправности полова“ а не „равноправности родова“ те је у том смислу треба и прилагодити - уместо термина „родна равноправност“ у члану 3. употребити термин „равноправност полова“ како би дата дефиниција била у складу са термином који се дефинише.

2.3. Образложење Ваших предлога и сугестија

Образложење у вези са Коментаром бр.1 (Проблематичност самог назива Модела закона – употреба термина „родна равноправност“):

Претходни закон који се сада жели заменити овим Законом о родној равноправности, носи назив Закон о равноправности полова (из 2009. године).

Сматрамо да овај назив адекватније изражава садржину самог закона и садржи научно потврђену чињеницу о томе да се људи према својим биолошким карактеристикама (гениталијама, хромозомима, секундарним полним карактеристикама) сврставају у мушкарце или жене, односно у особе мушког или женског пола.

Са друге стране, термин „родна равноправност“ своје исходиште налази у тзв. Родној теорији (енг. Gender theory). У питању је, као што и сам назив каже, **теорија** – што

Адреса: Дурмиторска 3, 11000 Београд; Тел/факс: 011 36-60-219;
Електронска пошта: kontakt@dverisrpske.com; Web: www.dverisrpske.com

значи да је то само један скуп међусобно повезаних и разрађених поставки (премиса, ставова) који остају у домену теорије све док их не потврди наука.

Родна теорија нема научну заснованост (а ни опште-друштвену признатост) и као таква се не може користити као полазишна основа на којој ће се базирати било који закон. Тачније, то се не само не може чинити (са становишта права) него се и не сме чинити јер представља опасан преседан који отвара врата за свакојаке друге теорије и ставове да могу неометано упливисати у правни систем.

Образложење у вези са Коментаром бр.2 (Родна равноправност као садржај који се жели овим Законом увести у вртиће, школе и стручна усавршавања особа запослених у образовању. (члан 56 и члан 57) није у складу са Уставом загарантованим правом родитеља и стараоца „да својој деци обезбеде верско и морално образовање у складу са својим уверењима. ", као ни са праксом и пресудама Европског суда за људска права који уважава примарно право родитеља да одгајају децу у складу са својим моралним и верским/филозофским уверењима.):

Сматрамо да се садржина ових чланова директно коси са чланом 43. Устава Републике Србије који гласи:

"Родитељи и законски стараоци имају право да својој деци обезбеде верско и морално образовање у складу са својим уверењима. "

Према тумачењу Европског суда за људска права секуларизам има статус верског/филозофског уверења, подједнако валидног као и неко друго верско уверење.

Такође, Европски суд за људска права је донео пресуде са циљем заштите верске мањине Јеховиних сведока од наметања ставова хришћанске већине (углавном у погледу служења војске).

Ове две чињенице нам указују да Европски суд за људска права не дозвољава наметање једног верског или филозофског уверења особама или скупини која има другачија верска или филозофска уверења (било да су у питању два верска уверења као у случају Јеховиних сведока, било у случају наметања секуларних уверења и вредности особама или скупинама које имају, у случају Републике Србије, православна верска уверења).

Пресуде Европског суда за људска права у којима овај Суд јасно уважава примарно право родитеља да васпитавају децу у складу са својим моралним и верским уверењима, као и забрани наметања деци уверења која нису у складу са уверењима њихових родитеља су:

Адреса: Дурмиторска 3, 11000 Београд; Тел/факс: 011 36-60-219;
Електронска пошта: kontakt@dverisrpske.com; Web: www.dverisrpske.com

- а) "Белгијски језички случај" - пресуда од 23. 07. 1968. године
- б) „Кјелдсен и др. против Данске" - пресуда од 07. 12. 1976. године
- в) „Кампбел и Косанс против Уједињеног Краљевства" - пресуда од 25. 02. 1982. године
- г) „Фолгеро и др. против Норвешке" - пресуда од 29. 06. 2007. године
- д) „Бернард против Луксембурга" - пресуда од 08. 09. 1993. године
- ђ) "Лаутси и др. против Италије" - пресуда Великог Савета од 18. 03. 2011. године

Чланови 56. и 57. предложеног Модела Закона се директно сукобљавају не само са Уставом Републике Србије, већ и са концептом људских права каквим га тумачи и штити Европски суд за људска права.

Концепт родне равноправности (који се заснива на тзв. Родној теорији – теорији о разлици тзв. родног идентитета и пола као нормалној и природној за људске јединке) је на пољу вредности/уверења директно супротстављен верским (хришћанским) уверењима већине грађана Србије. У питању је филозофско уверење које се директно коси са хришћанским науком о постојању мушког и женског пола.

Такође, тзв. родна теорија подразумева да особа може по својим биолошким карактеристикама са којима је рођен бити нпр. мушког пола, али се може осећати да припада женском роду, и да по тзв. „сексуалној оријентацији“ (још један научно незаснован термин) може осећати привлачност према истом полу, или према истом роду, или и према мушкарцима и женама. Они најекстремнији заступници Родне теорије сматрају да сексуалних оријентација има онолико врста колико има људи.

Да је концепт постојања тзв. „сексуалних оријентација“ (као, наводно, нормалних варијација људске сексуалности – што је такође научно непотврђена чињеница) саставни део теорије родова и концепта „родне равноправности“ видимо управо у члану 56 и члану 57 овог Модела Закона:

Члан 56.

„У наставним плановима и програмима, односно студијским програмима на свим нивоима васпитања и образовања обезбеђује се васпитање и стицање знања о родној равноправности, обавезно стицање знања из области сексуалног образовања и репродуктивног здравља, **промовишу многострукости и вишеслојности људских идентитета и тачан приказ истополне сексуално-емотивне оријентације,**

Адреса: Дурмиторска 3, 11000 Београд; Тел/факс: 011 36-60-219;
Електронска пошта: kontakt@dverisrpske.com; Web: www.dverisrpske.com

трансродности, трансполности и интерсексуалности, индивидуалност, солидарност и креативност, недискриминација, ненасилна култура, негује свест о различитостима и развија не дискриминаторна пракса **у циљу превазилажења родних стереотипа** и предрасуда и поштовања родне равноправности.“

Члан 57.

«...б) у садржаје и методичку рада у оквиру Грађанског васпитања укључити радионице о родној равноправности, облицима дискриминације, насиљу у породици; **различитим сексуалним оријентацијама;**»

Концепт „сексуалних оријентација“ као нормалних варијација људске сексуалности такође је као секуларно уверење у директној супротности са хришћанским учењем о хетеросексуалности, хомосексуалности, бисексуалности и сличним феноменима.

Тврдимо да се ови чланови предложеног Модела Закона о родној равноправности директно косе са горенаведеном чланом 43. Устава Републике Србије и да ћемо, уколико Закон са поменутом садржином у његовим члановима буде изгласан, бити принуђени да покренемо процесе за оцену његове уставности пред Уставним судом.

С озбиром да ови чланови предложеног Модела Закона о родној равноправности делују према свој деци у предшколским уставновама, према свим ученицима, наставницима у основним, средњим, високим и вишим школама, средњошколским и универзитетским професорима, као и према свим другим субјектима који су повезани с васпитањем и образовањем деце у предшколским установама, основним, средњим, вишим и високим школама у Републици Србији – јасно је да се овакво филозофско/верско становиште жели путем образовног система наметнути свима без изузетка, свој деци без обзира на моралне вредности и верска/филозофска уверења њихових родитеља.

Стога тврдимо да се ови чланови предложеног Модела Закона о родној равноправности директно косе са пресудама Европског суда за људска права које забрањују наметање (што овај Модела Закона чини својим настојањем да садржаје Теорије родова укључи у школски систем као обавезно школско градиво за сву децу без изузетка) филозофских или верских уверења скупине која има другачија филозофска или верска уверења – у нашем случају, већини грађана и грађанки Републике Србије који су на последњем попису изјавила да су православне вероисповести, те да ћемо бити принуђени да уколико Закон са оваквом садржином чланова буде изгласан заштити својих људских права потражимо код Европског суда за људска права.

Адреса: Дурмиторска 3, 11000 Београд; Тел/факс: 011 36-60-219;
Електронска пошта: kontakt@dverisrpske.com; Web: www.dverisrpske.com

Образложење у вези са Коментаром бр.3 (Проблематичност члана 53. који се тиче Усвојења, у коме каже да „Свако лице у генеративном добу има могућност да под истим условима поднесе захтев за усвојење детета, без обзира на пол и на брачно стање .“):

Ниједна релевантна наука (медицина, психологија, психијатрија, педагогија) не заступа став да је за раст и развој дечије личности позитивно, пожељно нити једнако добро да буду усвојени од стране појединаца који нису у брачној заједници. Напротив, ове научне дисциплине заступају став да је најздравија клима за раст и развој деце управо брачна заједница (коју чине, да се подсетимо, један мушкарац и једна жена, према Уставу Републике Србије).

Предлажући у овом члану нешто што није у складу са најбољим интересом детета је у директном сукобу за Конвенцијом о правима детета (усвојеној на Генералној скупштини УН, 20. новембра 1989.)

Образложење у вези са Коментаром бр.4 (Правна незаснованост личног својства „сексуална оријентација“ и „родни идентитет“ као и других термина који се у овом Моделу Закона помињу (комплетан списак у наставку)):

У члану 11 Модела Закона о родној равноправности дефинишу се термини који се у овом Закону стављају у правну употребу. Термини који су дефинисани у овом члану су:

Пол, род, дискриминација и дискриминаторско поступање, посебна мера, једнаке могућности, родно засновано насиље, узнемиравање, сексуално узнемиравање, сексуално уцењивање, орган јавне власти, послодавац, пружалац услуга.

У овом члану нису дате званичне, правне, и међународно признате одреднице следећих термина који се користе у Моделу предложеног Закона:

1. сексуална оријентација
2. трансродност
3. интерсексуалност
4. истополно-емотивна веза
5. родни идентитет

Адреса: Дурмиторска 3, 11000 Београд; Тел/факс: 011 36-60-219;
Електронска пошта: kontakt@dverisrpske.com; Web: www.dverisrpske.com

6. многострукост и вишеслојност људских идентитета
7. родни стереотипи
8. родно осетљив језик
9. родни садржај

Један од разлога за који сматрамо да ови термини нису дефинисани је и тај што та терминологија и те појаве које ти термини описују – **немају научну заснованост нити правно оправдање за њихову правну употребу.**

Да би нека појава добила статус личног својства у правном систему мора претходно бити прихваћена и призната од стране релевантне науке, препозната и потврђена као нормално људско својство-одлика.

Неопходно је добити потврду релевантне науке да је у питању особина карактеристична за људске јединке, морално неутрална (у медицинском, социолошком и психолошком смислу) да би нешто постало лично својство у правном систему.

Узмимо на пример термин „сексуална оријентација“ – његова дефиниција се појављује у свега једном једином документу од стране ЕУ ([Council of the European Union Guidelines to Promote and Protect the Enjoyment of All Human Rights by Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender and Intersex \(LGBTI\) Persons](#)), и четири документа УНХЦР-а и УН-а (документи: [UN High Commissioner for Refugees \(UNHCR\), Working with Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender & Intersex Persons in Forced Displacement, 2011](#), затим [UNHCR GUIDELINES ON INTERNATIONAL PROTECTION NO. 9:](#)

[Claims to Refugee Status based on Sexual Orientation and/or Gender Identity within the context of Article 1A\(2\) of the 1951 Convention and/or its 1967 Protocol relating to the Status of Refugees](#) и још:

[SEXUAL ORIENTATION AND GENDER IDENTITY IN HUMAN RIGHTS LAW References to Jurisprudence and Doctrine of the United Nations Human Rights System](#), и: [УН Цогцакарта принципи – принципи примене Закона о међународним људским правима везаним за сексуалну оријентацију и родни идентитет](#))

При томе, у овим документима УНХЦР-а приметно је неколико ствари:

- дефиниције су буквално преписиване између ових докумената (потпуно или одломци, зависно од термина који се у конкретном документу појављује), а извор дефиниција тих појмова преузет је од организације која се бави лезбејским и геј правима – дакле, од обичне невладине организације под називом [Gay & Lesbian](#)

Адреса: Дурмиторска 3, 11000 Београд; Тел/факс: 011 36-60-219;
Електронска пошта: kontakt@dverisrpske.com; Web: www.dverisrpske.com

Alliance Against Defamation

- дефиниције појма „сексуална оријентација“ су у најмању руку несувисле, како ћемо видети у наставку текста.

- У једном документу ([UNHCR GUIDELINES ON INTERNATIONAL PROTECTION NO. 9:](#)) аутори коначно признају да нема научне заснованости за тврдњу о урођености хомосексуалних тенденција и тзв. „сексуалне оријентације“, позивајући се на став Америчке Психијатријске Асоцијације

Да закључимо, само у једном европском документу (не рачунајући документе УНХЦР-а) [Council of the European Union Guidelines to Promote and Protect the Enjoyment of All Human Rights by Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender and Intersex \(LGBTI\) Persons](#) се појављује некаква дефиниција појма „сексуална оријентација“ па да видимо како гласи та дефиниција у оригиналу:

“Working definitions

The acronym **LGBTI** describes a diverse group of persons who do not conform to conventional or traditional notions of male and female gender roles. LGBTI people are also sometimes referred to as “sexual, gender and bodily minorities”. A **lesbian** is a woman whose enduring physical, romantic and/or emotional attraction is to other women. **Gay** is often used to describe a man whose enduring physical, romantic and/or emotional attraction is to other men, although the term can be used to describe both gay men and lesbians. **Bisexual** describes an individual who is physically, romantically and/or emotionally attracted to both men and women. **Transgender** describes people whose gender identity and/or gender expression differs from the sex they were assigned at birth. The term **intersex** covers bodily variations in regard to culturally established standards of maleness and femaleness, including variations at the level of chromosomes, gonads and genitals.

Sexual orientation refers to each person’s capacity for emotional, affective and sexual attraction to, and intimate and sexual relations with, individuals of a different or the same gender or more than one gender.

Gender identity refers to each person’s deeply felt internal and individual experience of gender, which may or may not correspond with the sex assigned at birth.”

У фусноти горепоменутог документа у вези са овим дефиницијама кажу (подебљано од аутора овог текста):

„See UNHCR Guidance on “Working with LGBTI persons in forced displacement”, 2011,

Адреса: Дурмиторска 3, 11000 Београд; Тел/факс: 011 36-60-219;
Електронска пошта: kontakt@dverisrpske.com; Web: www.dverisrpske.com

р.3 : <http://www.refworld.org/cgi-bin/texis/vtx/rwmain?docid=4e6073972>. **These definitions are not legally binding and have not been formally adopted by an intergovernmental body; they are included to provide practical guidance to officials of EU institutions and EU Member States working on LGBTI issues.** See also UNHCR Guidelines on International Protection No.9: “Claims to refugee status based on Sexual Orientation and/or Gender Identity within the context of Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or its 1967 Protocol relating to the status of refugees”, HCR/GIP/12/09 of 23 October 2012, p.4“

Дакле, и на српски језик преведено:

„Ове дефиниције нису правно обавезујуће нити су формално прихваћене од стране било ког међународног тела; оне су овде укључене како би омогућиле практичне смернице за званичнике ЕУ институција и земаља чланица ЕУ које се баве ЛГБТИ проблематиком.“

Да закључимо - наша земља и наше законодавство доноси законе у којима се термин «сексуална оријентација» користи као лично својство у нашем правном систему“ на основу чега? На основу једног помињања дефиниције термина „сексуална оријентација“ у једном европском документу који при том се одмах ограђује да те дефиниције нити су правно обавезујуће нити су прихваћене од стране било ког међународног тела. И упућује на референце на УНХЦР документа у којима се ти термини поново на исти начин дефинишу (одатле су и „преписане“ у овај ЕУ документ) позивајући се за некакву „научну“ референцу на једну једину невладину организацију која се бави Геј и лезбејским правима ([Gay & Lesbian Alliance Against Defamation](#))

Другим речима, „сексуална оријентација“ ни у једном правном европском документу није правно прихваћена нити правно заснована као лично својство.

Размотримо детаљније саму дефиницију термина „сексуална оријентација“. Прочитајмо је још једном онако како су је Ваши правници (код републичког омбудсмана) превели у документу Уједињених нација [УН Цогцакарта принципи – принципи примене Закона о међунродним људским правима везаним за сексуалну оријентацију и родни идентитет](#)):

„Сексуална оријентација се односи на способност сваке особе да осећа емоционалну, физичку или сексуалну привлачност, у интимним или сексуалним односима, са особама различитог и/или истог пола и/или рода.“

Адреса: Дурмиторска 3, 11000 Београд; Тел/факс: 011 36-60-219;
Електронска пошта: kontakt@dverisrpske.com; Web: www.dverisrpske.com

Шта није у реду са овом дефиницијом?

Најпре, користи се надређени термин „способност“ који ништа не говори. Или тачније, на такав начин се може дефинисати било који, чак озбиљан, психијатријски поремећај као да је нормалан и као такав се може, по истом овом принципу, уврстити у лично својство и тражити да по том основу особа са тим „личним својством“ буде заштићена законом.

Да видимо како би могло да се дефинише **педофилија** као „лично својство“ следећи овај пример:

Педофилска оријентација се односи на способност сваке пунолетне особе да осећа емоционалну, физичку или сексуалну привлачност, у интимним или сексуалним односима, са малолетним особама различитог и / или сличног међусобног малолетног узраста, истог и/или различитог пола.

Нормалне варијације педофилске сексуалности могу бити: педофили који преферирају децу предшколског, школског или адолесцентског узраста, затим педофили који преферирају децу истог или различитог пола од свог.

На тај начин смо дефинисали ново лично својство под називом – **педофилска оријентација**.

Мислим да смо сада стекли јасну представу о правној заснованости појма „сексуалне оријентације“ а такође можемо да замислимо куда може да води овакав преседан и насиље над правом убацујући термине који нису засновани нити признати од стране релевантне науке.

Остали недостаци горе наведене дефиниције «сексуалне оријентације» могу се сажети на то да оваква уопштена дефиниција без медицинских и психолошких одредница да је у питању неки феномен нормалан за људску врсту (а тих научних одредница, као што ћемо видети у наставку – нема), у потпуности укључује и педофилију и некрофилију, и скоро сваку врсту сексуалних поремећаја који укључује људска бића као актере.

Научна заснованост да су сексуалне оријентације нормалне варијације људске сексуалности

Правници кажу, да би нешто могло у правном систему да се прогласи за лично својство мора бити потврђено као такво од стране релевантне науке. Нпр. инвалидитет је нешто што је медицински потврђено и тачно се зна шта је инвалидитет неке особе. Затим, боја коже, старост, раса се такође може потврдити медицинском науком.

Адреса: Дурмиторска 3, 11000 Београд; Тел/факс: 011 36-60-219;
Електронска пошта: kontakt@dverisrpske.com; Web: www.dverisrpske.com

Да видимо шта медицина и психијатрија кажу да ли хомосексуализам и бисексуализам, као и трансвеститизам спадају у научним чињеницама потврђена урођена стања и нормалне варијације људске сексуалности.

Хомосексуалност је **једина** тзв. „сексуална оријентација“ која је политичким лобирањем избачена из два релевантна психијатријска дијагностичка приручника – ДСМ (који издаје Америчка психијатријска асоцијација) и ИЦД (који издаје Светска здравствена организација).

На основу којих научних чињеница је то учињено? Нема их. Једноставно, то је учињено услед политичких притисака тзв. геј лобија, простим изгласавањем у друштву психијатара.

При том, главни родоначелници психијатрије, психолошких и психотерапијских праваца (као што су Фројд, Јунг, Адлер, Виктор Франкл, Ана Фројд, и многе друге звучне и значајне личности за ову научну дисциплину) су имали и остајали чврсто при ставу да је хомосексуалност психички поремећај.

Тим више су такав став имали за бисексуалност, интерсексуалност и остале „варијације“.

Образложење у вези са Коментаром бр. 5 (Нетачна дефиниција „рода“ и „родно заснованог насиља“ у Члану 11., као и дефиниција термина „родна равноправност“ у члану 3. Предложеног Модела Закона о родној равноправности):

Нетачно дефинисани термини уносе конфузију и отварају могућности различитог, често међусобно опречног, тумачења одредби Закона. Ово важи како за термин „родно засновано насиље“, тако и за термин „род“ и термин „родна равноправност“.

Други разлог за дефиницију термина „род“ је што се републички омбудсман у образложењу за креирање овог Модела Закона позива управо на Истанбулску конвенцију па је разумно закључити да ће се и дефиниције термина базирати на поменутом документу.

Трећи разлог је што је дефиниција рода из Истанбулске конвенције истоветна дефиницији коју даје Светска здравствена организација те сматрамо неадекватним измишљати друге дефиниције које унеколико мењају садржину поменутог појма на начин на који је он дефинисан у Истанбулској конвенцији и од стране Светске здравствене организације.

Та дефиниција гласи: «„род“ означава друштвено одређене улоге, понашања, активности и атрибуте, које дато друштво сматра прикладним за жене и мушкарце».